UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Ad legem Corneliam de fal.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Si virgis. Et vide Bal. in l. illud. in fi. ff. de iniur.
b ALEX. ¶ An preſumatur. Per. Bar. in l. fi. ff. ad l. cor. de ſicar.
* CLAVD. DE SEISS. ¶ Uide Alex. conſi. cix. vol. j.

De emendatione propinquorum. Rub. X, V.

LEX VNICA.

1 Iuuenis quis dicatur, vt corrigi poſſit a maiori.

In corrigendis. Parentibus, ⁊ cōſanguineis antiquioribus
a lꝫ corrigere[a] iuuenes, ⁊ eos corrigendo percutere, dum tamen moderate, nec cum atrocitate faciāt. h. d. Quis
1 dicatur † iuuenis,[b] qui poteſt corrigi. dicunt quidam minor decem
b ann. dummodo corrigēs ſit antiquior eo, vt l. nō aliter. §. j. ff. de le. iij. do. Rich. Mal. intelligebat hoc de minore xxv. an. nam abinde vltra poteſt ſe regere arbitrio ſuo. vt ff. de mino. l. j.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Corrigere. Et quibus liceat corrigere vide tex. in c. voluntate. de ſenten. excommu.
b ALEX. ¶ Dicatur iuuenis. Quis dicatur iuuenis, ⁊ quis ſenior. de vtroqꝫ in d. l. non aliter. §. j.

Ad legem Cornel. de ſicar. Rub. XVI.

LEX I.

Frater veſter. Qui aliquē abſqꝫ dolo occiderit, pena homicidij nō
1 tenetur. h. d. No. † ꝙ ille qui dicit ſe feciſſe homicidium,
a ſed non dolo, debet probare[a] ꝙ dolo nō fecerit, hoc aūt probabit ex qualitate ictus, ⁊ ex his que inter eos procedebāt, vt j. eo. l. eum qui. Facit. j. de iniurijs. l. ſi non conuicij.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Debet ꝓbare. Uide Bart. in l. j. §. de dol. ⁊ de materia adde bo. tex. in l. Corne. ff. eo. ⁊ no. Bar. in l. viij. ff. de iuſt. ⁊ iur. Sꝫ Bal. hic eā reſtringit, vꝫ ſi concurrant alie qualitates, ⁊ preſumptiones, puta etiam genus inſtrumenti, cum quo percuſſit.

LEX II.

a Is qui aggreſſorem. Lꝫ vnicuiqꝫ ad ſuā defenſionem occidere aggreſſorem, vel eum volentem percute
* re, ⁊ etiam eum volētem derobare,* hoc dicit cum tribus legibus ſequentib.

ADDITIO.

b ALEX. ¶ Is, qui. Canonizata eſt de pe. di. j. i prin. ⁊ facit ad no. in l. qui ea mēte. Et ad hoc adde Bar. in l. dāni. §. Sabi. de dā. infe. ⁊ Bar. in l. j. §. diuus. ff. eo. ⁊ Bal. ſi quis non dicam rape. §. de epi. ⁊ cle. ⁊ Bal. in l. ſi fugitiui. §. de ſer. fug. ⁊ Ang. in l. j. §. j. ff. qd quiſque iur. vbi hic limitat. ⁊ per Cy. hic, ⁊ per Bar. in c. j. §. iniuria. de pac. iur. fir. Uide Bal. in rub. ff. ſolut. matr.

LEX V.

Eum qui. Homicidium caſu commiſſum non punitur.

LEX VII.

a Is qui cum telo. [a]Qui ad actū occidēdi peruenerit, licet nō occiderit, nam l. Corn. de ſica punitur, ac ſi occiderit. h. d. Hoc verum eſt, quia illa verba l. Corne. de ſic. hic patiuntur, vt l. j. ff.
a eod. licet † ſtatuta ciuitatis dicant, ſi quis occiderit, ⁊c. non verificantur in eo, qui licet animo occidendi percuſſerit, non tamen occidit, ideo tunc non punitur ex illo ſtatuto. Quod tene menti perpetuo.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Is qui cum telo. Uide Bar. in l. j. ff. de extraor. cri. ⁊ in l. j. §. diuus. ff. eo. ⁊ vide Archi. xvij. q. ij. ſi ergo. per Hoſt. in ſum. de pe. §. in quibus. Ioā. and. in reg. de pe. in mercu. per eum in c. perpetue. de elect. in vj. in nouel. Bald. in l. ſi fugitiui. C. de ſeruis fug. ⁊ in l. arboribus. §. uul. de vſufru. ⁊ in l. data. §. qui ac. ⁊ in l. qui ante operas. ff. de inf. alias. §. ⁊ vide do. Anto. in c. de eo qui mit. in poſ. cau. rei ſer. ⁊ vide Spe. in tit de ac. verſi. quid ſi primo. ⁊ vide bal. in c. j. in §. iniur. de pac. iur. fir. ¶ Adde huic legi quod pulchre cōſuluit Ang. conſi. xiiij.

De mathematicis, & maleficis, & ceteris ſimilibus. Rubrica. XVIII.

LEX. IIII.

Forum. Iſte textus facit contra dictum beati Tho. qui reprobat iſtas incantationes. ſed poteſt loqui de fo. conſcien. hic loquitur de for.
1 ciuili. vt non puniatur. Queſitum † fuit a me vtrum iſte, qui diſſoluit iſtas malitias, debeat puniri. Dixi quod non, ⁊ eſt caſus hic.

LEX V.

Nemo. Punitur diuinator, ⁊ qui diuinatores conſulunt, hoc dicit.

LEX IX.

a Quicunque. [a]Iſta l. facit ad queſtio. vtrum liceat occidere exbannitum, qui ducitur ad curiam. Dic plene vt dixi in l. iij. in fin. ff. ad l. Cornel. de ſicar.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Quicunque. Hec l. eſt ſing. ſecundum Bald. in l. ij. ff. qui. ad li. procl. non licet Adde quod not. Barto. in l. iiij. ff. ad l. iul. de vi priua. Adde Bar. in l. ſi victū. ff. de re iud. Adde Ol. cōſi. cxx.

De ſepulchro violato. Rubr. XIX.

LEX IIII.

Qui ſepulchra. Not. ꝙ licet per l. nouam imponatur aliqua pena no
a ua pecuniaria reo, nō propter hoc tollitur antiqua[a] lex,
1 que imponit penam corporalem, ⁊ per hoc, quod † ſi ſtatutum pro homicidio imponat penam pecuniariam, non propterea tollitur pena l. Cor. de ſic. tamen ſi quis condemnatur vigore ſtatuti, quod imponit penam pecuniariam, tollitur condemnatio que reſultabat ex l. Cor. de ſic. quia ſenatus voluit ne quis ob idē crimen duab. ll. fiat reus. l. ſenatus. ff. de ac.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Tollitur antiqua. Quod lex noua imponens penam non tollit antiquam penam corporalem. bene facit text. in l. ſinautem aliquis. in verſi. cum enim gemini tramites. §. de iur. deli. Et vide Cyn. ⁊ no. per Barto. in l. j. ff. vi bon. rap. ⁊ ibi dixi. Adde vt per Spec. in tit. de pen. temere litigan. ⁊ ibi Io. An. in vlt. addi. ⁊ Bar. ⁊ Spec. in tit. de act. §. j. circa princ.

AVTHENT.

Sed neque ante. Proximiores, ⁊ cognati defuncti non poſſunt cogi vel vocari ad iudicium ante nouem dies ab obitu numerandos. h. d. Per l. hanc defendi quandam mulierem, que pro
a hibebatur filio ſuccedere, quia non petijt filio tutorem.[a]

ADDITIO.

b ALEX. ¶ Filio tutorem. Not. pro excuſatione mulieris non petentis tutorem filio, quia non currit tempus de quo hic. vide glo. ⁊ l. ij. §. confeſtim. ad tex. ⁊ ibi Bart. de hoc tit.

Ad leg. Cornel. de falſis. Rubr. XXII.

LEX I.

Si partus. Accuſatio matris propter etatē filij non differtur, hoc dicit. Gloſſ. querit vtrum ſententia de partu ſuppoſito, lata contra matrem, preiudicet filio? Determinat quod non, ⁊ bene. Dic vt in gloſſ.

LEX II.

Satis aperte. Si crimen falſi gratia differende executionis obijcitur, nō impe
a peditur executio. hoc dicit. Dixi plene[a] de materia in l. fin. §. ſi ex fal. inſtrumen.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Dixi plene. Uide eum in l. iiij. §. condemna. de re iud. ⁊ vide ad hanc materiam cum ibi no. per Cy. id quod no. Bal. in l. ſi quis teſtium. §. de teſ. vide tex. ⁊ ibi Bart. in l. fi. ff. de proba.

LEX

LEX III.

LIcet. Non videtur ſcripturam approbare, qui eam falſam ignorat. hoc dicit.

LEX V.

FAlſi. Habeo iſtam l. pro notabi. quando iniuria principaliter matrimonium reſpicit, filius non poteſt accuſare parentem, etiam ſi ſuam proſequatur iniuriam. hoc dicit.

LEX VIII.

SI falſos. Faciens falſum inſtrumentum, non releuatur a pena, ſi eo proteſtetur ſe
a non vſurum ſecus in eo qui ex ſolo vſu [a] in penam incidit.
b h. d. Tene menti. Per hanc [b] l. practicant Aduocati, quod quan-
1 do teſtes a parte producti reperiuntur dixiſſe aliquid falſum publicatis atteſtationibus, quod faciunt partem illam interrogare, an velit vti illis teſtibus, & eorum atteſtationibus, & ſi dicit pars, ego dico me nolle vti dicto talis, intelligitur excuſatus a pena falſi ſecus ſi ipſa illum teſtem induxiſſet ad probandum aliquid falſum, quia articulus de ſe continebat falſitatem: tunc enim incideret in falſum, ex eo, quod eum ad hoc ſcienter produxerit, & fecit eum dicere falſum teſtimonium, ſecus ſi ſuper aliquibus incidentibus teſtis falſum dixiſſet, tunc enim pars, que ad hoc eum non producit, po-
2 teſt litem renunciare. Not. etiam quod quando aliquis dicit ſe nō vſurum aliquo inſtrumento, illud inſtrumentū habetur vt falſum, vt habuiſtis. ſ. de fi. inſtr. l. ſi aduerſarius. Item eſt cōſilium ex hac
3 l. † quod aduocatus partis, contra quem teſtis aliquid falſo dixerit, faciat requiri partem ſi vult vti illis atteſtationibus, ſi enim ſe dicat vti velle poterit partem vna cum teſte accuſare de falſo.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Ex ſolo vſu. No. de eo, qui vtitur falſis teſtibus, vel inſtrumentis, ſed ſi non vteris niſi vno inſtrumēto, cum proteſtatione, quod non intendis eo vti, ſi eſt falſum, ego tibi dixi quod erat falſum, & aſſignaui tibi cauſas falſitatis, poſtea quaſi in fine cauſe vis deſiſtere. Dico quod non euitas penam falſi, ſecundum Sandin. in tra. maleſi. in ti. de falſa. & fal. quia qui certioratus eſt ſtatim non deſiſtēs nō curauit dolo. l. iij. ff. de lib. & poſth. Secus ſi inſtrumentū probetur, tamen non falſum. ſecundum l. vis eius. alias. l. iubemus. ſ. de prob. Et iſtis adde Bart. in l. ſi aduerſarius. ſ. de fide inſtru. Et omnibus iſtis de quibus hic per Bar. adde multum not. Bar. alias Bal. in l. fi. ſ. ſi ex fal. inſt. in dua. q. & omnino Bart. in l. diuus, la. ij. ff. eo. & ſi quis producit teſtes falſos ſciente aduerſario & non contradicente, non committit falſum. l. de tutela. & ibi Fulg. ſ. de in integ. reſ. quid ſi inſtrumentum eſt falſum, ſed non in eo, in quo eſt vis queſtio. an vtens eo ſcienter puniatur? vide Jo. And. in addi. Spec. in tit. de inſt. edi. poſtremo. alias. §. ſequen. in addi. que incip. hinc dicto. Item tenet quod ſic, adde an ſi ſtet ſtatutum, quod vtens falſo inſtrumento puniatur an punietur qui eo vtitur per procu. vide Ro. conſi. clv. & de comburente cancellante, vel incidente aliquam ſcripturam vide Bal. conſ. ccxxx. iij. vol. Falſum inſtrumentum an dicatur, ſi notarius dicit in preſentia talis deponentis confeſſus eſt Titius, & re vera nullum factū eſt depoſitum. vide Bald. conſi. xxiij. iij. vo. & qualiter teneatur producens falſos teſtes ſuper veris cap. vide Bald. conſil. ccciiij. lib. j.

b P. PAV. P. ¶ Per hanc. Vide Feli. in ca. preſentium. verſi. tertia concluſio. extra de teſtib.

LEX XII.

1 ☞ Exceptio falſi quanto tempore tollatur.
2 Officium iudicis, per quod in inquiritur quanto, tēpore tollatur.
a **QUerela** [a] Hec eſt not. & ſingu. lex. Accuſationes criminales temporalibus preſcriptionibus non tolluntur. h. d. Vel ſic, Accuſationes criminales regulariter xx. an. tolluntur. h. d. No. tex. ibi fere, quod dicit propter quedam, que minori tempore tollitur. Gl. tua circa hanc l. querit,
1 quanto † tempore tollitur exceptio falſi? Reſpōdeo quod que ſunt temporalia ad agendum, perpetua ſunt ad excipiendum. vt l. licet. ſ. de exce. & ff. de dō. exce. l. pure. in fi. Quero, cū de falſo poſſit pro-
b cedi ad inquiſitionem, [b] vt l. nullum. ff. de teſt. & leg. pen. ſ. de prob.
2 Quādo tempore tollatur officium iudi. per quod inquiritur. Gl. hic videtur dicere xxx. an. Vide glo. j. in fi. Quod officium iud. tollatur xxx. an. habuiſtis tex. cum gl. in l. ſicut. ſ. de preſcrip. xxx. vel xl. an. tamen in caſu propoſito arbitror gl. noſtram nō dicere verum.
c Nam offi. iud. [c] inquirentis ſuccedit loco accuſationis, vt extra de accu. c. qualiter, & quando. Sicut ergo accuſatio tollitur xx. an. vt hic, ita eodem modo iudicis officium. Preterea text. hic generaliter loquitur, querela enim falſi eſt, ſiue de hoc querelā facit pars, ſiue ipſemet iudex. Etiam vide iſtam q. de facto, & dixi illud idem, quod dixi modo hic. Ego puto quod ſi a ſtatuto ſtatuatur tempus certum ad accuſandum, quod vltra illud tempus non poterit inquiri. licet glo. hic videatur innuere contrarium, vt hic vides. quod perpetuo tene menti.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Querela. vide no. in c. licet cauſam. de prob. & in c. cum venera. de exc. in gl. fi. & ibi per Jo. and. Spe. in ti. de ſen. prol. §. quoniā, ver. & no. ſecundum canones. & dum dicitur hic, quod actiones criminales xx. an. tolluntur. hoc videtur procedere quantū ad penam imponendam, ſed quo ad declarandam iam impoſitam non tolluntur. c. ſi quis exigentibus. in fi. de preſc. in vj. ſecundum dom. Pe. de Anc. quod bene no. & adde tamen quod executiones iſtarum ſententiarum, que ſunt iuris Ro. eccle. durant centum annis, ſecundum Bald. in l. fi. de ſac. ſan. eccle. & ibi nunquam ſiat contra Angel. no. deciſi. Adde quod in penis ſpiritualibus nulla currit preſcriptio, ſecundum Bal. in d. l. fin. in fi. ſ. qui accu. & ſpe. ibi, & ſ. & Ang. in l. diuus, ff. de re iud. Sed quero, quanto tempore durat accuſatio, quo ad effectum publicationis bonorum. Dic quod quinquennio tantum. caſus eſt mirabilis, ſecundum Ang. in l. cognitio. ff. ad ſyl. quod intellige ſecunda accuſatione finita, nam poteſt agere fiſcus contra heredem damnati actione ciuili, petitione hereditatis. l. j. ſ. de his qui. vt indi. & durat per x. ann. l. Caius. ff. ad Syl. & ad d. l. in cognitione. vide gl. hic. & tene menti. d. Spe. in ti. de ſen. §. reſta. verſic. ſi vero. el. j. vbi tenet quod querela falſi non limitatur xxx. ann. vt dicitur hic, ſed durat perpetuo in caſibus ibi not. & per Angel. in l. diuus. ff. de re iud. quod doct. in c. licet de proba.

b ALEX. ¶ Ad inquiſitionem. Vtrum iuri inquirendi preſcribatur xx. ann. adde quod Ang. in l. ſi vacantia. in fin. Hanc gl. reprobat per l. filiuſfamil. §. veteran. de procura. & dicitur ita audiuiſſe a Bar. facit l. quos prohibet. ff. de poſt. adde tex. & gl. in l. falſi. ſ. eo. & vide Ale. in l. ita demum. ſ. de proc. & vide Bal. in repe. l. cum mulier. in fi. ſol. ma. Adde an ſublato iure querelandi ſit ſublatum ius inquirendi, Pet. de Anch. in conſi. cxc.

c ALEX. ¶ Offic. iud. Vide Bald. in l. properandum ſ. de iudi. Et cum Jaco. But. & Barto. hic tranſit Inno. in l. diuus. §. au. ff. de re iudi. Vide do. Alex. in l. ita demum. §. j. ſ. de procur.

LEX XIIII.

EUm qui. Intellige hoc verū eſſe in eo, qui ſubtrahit teſtamentū, in eo vero, qui ſubtrahit aliud inſtrumentum, non habet locum pena falſi, niſi ex actis publicis ſubtraheret, vt l. Paulus. in princ. ff. eo.

LEX XX.

2 ☞ Falſum accipitur tribus modis.
HEc exemplum. Hec eſt bona lex. Falſum non cōmittitur ſine dolo. h. d. Vnde per hanc l. mementote ſemper, quando facitis
1 † accuſationem de falſo, vt dicatis, ſcienter falſe, & doloſe. verū tamen eo ipſo quod tamē accuſas eū de falſo, videris dicere doloſe, quoniā aliter non eſt falſum puniblle. Vnde natura, verbi prolati,
a qui eum de falſo petit puniri, hoc includit quod doloſe fecerit. [a] Et
2 ideo pro huius declaratione debes ſcire † falſum accipitur tribus
b modis. Vno modo large, & largiſſime, & hoc modo omne quod nō verum. eſt falſum, ſecundum Dialecticos, vt l. ſi is qui ducenta. §. vtrū. ff. de re. dub. Alio modo accipitur falſum non ita large, & hoc eſt omnis immutatio veritatis, vt in aut. de inſt. cau. & fid. §. j. & hoc etiam modo non dicitur puniblle falſum, nam ſecūdum hoc, omne mendacium eſſet falſum, quod non eſt verum, vt l. ſi quid ſit falſum. ff. eo. Tertio modo ſumitur falſum, ſcilicet illud, quod incidit in aliquod c. l. Cor. de fal. quod patet. ff. ad l. Cor. de fal. per totū. Hoc probatur in d. l. quod ſit falſum. Ita debetis intelligere hanc legem.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Doloſe fecerit. Adde Bar. & quod ibi dixi in l. j. §. non autem. ff. ſi quis teſt. li. eſſe iuſ. fue. non tamen in dubio preſumitur tur commiſiſſe falſum faciēdo, vt dixi poſt Bar. in l. ſi quis obrepſerit. ff. eo. Item adde quod not. Bald. in l. cum donatio. ns. ſ. de tranſ. & idem dicit Bal. in l. fi. ſ. ad l. aquil. quod probato damno, ſatis eſt probata culpa dantis damnum.

* CLAVD. DE SEISS. ¶ Contra iſtud tenet Paul. de Caſtr. in l. qui iuraſſe. in princ. per illum text. ff. de iureiur. ſed eum ibi reprehendit Alex. & bene facit l. j. & quod ibi not. ſ. ad leg. cornel. de ſicar. Contra hoc etiam vide quod not. Alex. in l. de tutela. ſ. de in integ. reſtit. minor. per Salyc.

b ALEX. ¶ Tribus mod. Quot mod. dicatur falſum. adde tamen quod quaſi falſum non requirit dolum l. diuus la. j. & ibi Bar. ff. eo. & vide in d. l. quid ſit falſum.

LEX XXI.

a **SI quis decurio.** [a] Dignitas ſuperueniēs non excuſat notarium a tortura, in q. falſi. vbi expedit. Item per notariū fides ſcri-
1 pture imponitur, h. d. No. hunc finē: quem intellige, quod ſcriptu-
b ra notarii [b] probetur per ipſum ſolum notarium, quādo habet debitam formam. ſcilicet teſtes, & alia, & ſolum dubitatur an ſit ſcri-

ptura notarij. Ita intelligit Rich. Malum. ꝛ ita etiã videtur ſen-
c tire iſta glo. Not. etiam[c] quod † licet ſuperuenerit dignitas, tamen
2 quantum ad modum procedendi inſpicitur tempus quo eſt com-
miſſum maleficium. Dixi in l.j.ff.de pen.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Si quis decurio. Vide quod in materia huius l. dixi poſt Bart. in l. impuberi. §. j. de fal. ꝛ quod not. Barto. in l. vniuerſas. hic alleg. in gl.

b ALEX. ¶ Scriptura notarij. Not. quando notarius poſſit torqueri, ſi dicit ſe amiſiſſe protocollum. vide Bald. in rub. de fi. inſtr. verſi. quero, dixi, ꝛc.

c ALEX. ¶ Not. etiam. Adde quod Bal. de pact. Conſt. in ver. in nomine Chriſt. dicit ſi anciani alicuius iurauerũt tenere aliquam credentiam ꝛ aliquis eorum releuat in damnum communitatis, quod debet ab officio remoueri, ꝛ quandocunque imponitur hic pena remotionis durãte officio poteſt agi de crimine. Nam ſi expectaremus finem officij, fieret amotio, vt. ſ. ad leg. iul. rep. l. iubemus. Que autem dicatur credentia, dixi in l. lucius. de fidei. Et ad predicta bene facit tex. no. ꝛ ibi Bal. in c. j. qui. mo. feu. amit.

LEX XXII.

Vbi falſi. In queſtione falſi, vtrique parti incumbit onus probandi, ꝛ eius pena eſt pena mortis, vel deportationis. h. d.

LEX XXIII.

Dánus. Quocunque modo falſum committatur, poteſt de eo ciuiliter, ꝛ criminaliter agi. h. d. hec lex cum ſeq. Not. tex. ibi rationes priuatas. Vide gl.
1 ſuper verbo. Ex hac gl. cum text. no. duo. † Primo ad hoc vt quis
incidat in penam falſi, requiritur quod illud falſum, quod fecit, ali-
a cui noceat.[a] Secundo not. quod ſufficit quod noceat † quo ad ſe-
2 miplenam prob. vel ad aliquale indicium, vt hic vides. Quod facit ad q. vtrum teſtis, qui depoſuit non iuratus, vel die feriato, ita quod nõ valeat eius dictum poſſit condemnari de falſo. De quo plene dic vt l. ſi quis legatum in prin. ff. eo. quod tene menti, ꝛc.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Noceat. Adde quod licet non noceat, ſufficit ꝙ potuerat nocere. l. ſi falſo. ſ. eo. ꝛ in l. qui veluti. ſ. eod. ꝛ hic adde tex. ꝛ ibi Bar. in l. j. §. in rationibus. ff. eo. ꝛ vide Bal. in addi. ſpe. in titu. de exec. ſen. in iiij. co. vide Imo. in l. ij. §. j. ff. quemad. teſta. ape. adde quod Pau. de caſt. conſi. cj. conſuluit per hanc gl. quod falſificans poſtes libri ſui priuati non ſit puniendus. Cui adde de falſificante priuatam ſcriptur. Bal. conſi. cxxiij. lib. j. P. P A V. P. ¶ Alicui noceat. Vide Sozi. conſi. ciiij. ꝛ conſ. ſe. Pau. de Caſtr. conſi. clj. Alex. conſi. lxxix. col. fi. ꝛ conſil. lxxviij. vol. j. Sand. in trac. male. in rub. de fal. col. fi. Feli. in c. j. col. ij. verſi. fallit ſecundo extra de preſcri.

---

a De his qui ſibi adſcribunt in teſtamento.[a] Rubr. XXIII.

ADDITIO.

a AND. BARB. ¶ Et vide conſi. Bart. incipiens, quidam filiuſfa. preſbyter, adſcripſit ſuo patri legatum, notarius exiſtens, vide pro iſto titu.

LEX I.

a **Qvanquam.** [a] No. ex hoc titu. quod notarius non poteſt cõficere inſtrumẽtum
* ad ſui vtilitatem, *quod tene menti.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Quanquam. Adde Bart. in l. filius. §. ſequens. ꝛ in l. ſi pater in fi. ff. de fal.

* CLAVD. DE SEISS. ¶ Ad ſui vtilitatem. Quid autem ſi ſpecialiter non concernat commodum ſuum, ſed in vniuerſo: puta quia teſtator inſtituit proximiores, ꝛ ſcribẽs ſit de illis, vide Aret. conſi. lxxxviij. in j. dubio.

De falſa moneta. Rubr. XXIIII.

LEX I.

a **SI quis.** [a] Not. tex. iſtius l. in fi. dicit quod etas pupillorum quicquid videt ignorat. Item not. ex glo. quod ille poteſt cudere monetam, qui habet ex priuilegio principis, ꝛ forte illud priuilegium conceſſum priuatis non valeret, ſed ſolum cõceſſum communitatibus, ideo illi de Fliſco, qui faciunt cudi florenos, non poſſunt.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Si quis. Hec lex eſt notabilis, ideo ad multa ſignatur, maxime ad id, quod no. Bar. in l. j. de fabri. lib. xij. Sed an alchimiſta puniatur, vide An. de Iſer. Bal. in c. j. que ſint regalia, ꝛ ibi etiã refert. Old. cõſuluiſſe: q2 ſi expẽditur tantũ pro tãto, ꝛ tale pro tali, ſine alijs falſificationibus, nõ punitur. ꝛ vide in c. quãto. de iureiu.

Ad legem Iuliam repetundarum. Rubr. XXVII.

LEX I.

a **Vt vnius.** [a] vides ergo quomodo tenentur iudices pro officialibus ſuis, vel pro familia ſua. Dixi ibi. ſ. de aſſeſſor. in l. ſi poſt depoſitã. Dic vt ibi, ꝛ l. cum ſi exhibuiſſent. ff. de pub. quod. not.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Vt vnius. Bar. in l. qui iuraſſe in prin. ff. de iureiu. alle. l. fi. huius ti. coniuncta. l. merito. ff. pro ſocio.

Quando ciuilis actio criminali præiudicet. Rubr. XXXI.

LEX VNICA.

1 ☞ Actio criminalis que dicatur, ꝛ que ciuilis, ꝛ quõ intentatur.
2 Actio ciuilis ex delicto quando dicitur proſequi rem familiarem, quando æſtimationem damni, ꝛ quando vindictam.

APleriſque. Diuiditur in duas partes. Primo ponit vnum dictũ. Secundo illud exemplificat per multa exempla. Secunda ibi, ſic deniqz. ꝛ breuiter hoc intendit, Quãdo ex vno facto oritur criminalis, ꝛ ciuilis actio, que proſequitur rem familiarem, poteſt actor intentare vtranque non ſimul, ſed vnã poſt aliam. h. d. Ad euidentiam huius l. debes ſcire tu iuuenis, quod actio crimi-
1 nalis † dicitur illa, per quã venit applicãdum aliquid fiſco, vel vindicta in corpus, ita quod parti nihil applicatur. Actio ciuilis dicitur illa per quam aliquid petitur applicari parti, vt ff. de ſepul.
2 vio. l. iij. ꝛ ꝙ ibi no. Itẽ debes ſcire † quod actio ciuilis, que ex deli-
a cto deſcẽdit, quandoqz dicitur proſequi rem familiarem.[a] quod eſt ſecundũ veram opin. quando agitur ad eſtimationẽ alicuius dãni, vel intereſſe licet illud duplicetur, vel quadruplicetur, non curo. Exemplum in actione furti, nã in actione furti duplicatur eſtimatio rei, vel intereſſe. Item in actione legis. Aquilie, ꝛ ſimili, quandoqz proſequitur vindictam, vt quando cõpetit ad eſtimationem iniurie, vt in actione iniuriarũ, vel ſepulchri violati, licet enim ille, qui recepit alapã, nullum paſſus ſit damnũ, tamẽ agit iniuriarum ad vindictam iniurie ſue. Hoc premiſſo, venio ad caſum. In hoc principio op. ꝛ videtur quod vna actione electa non poſſit redire
b ad aliã, vt l. pretor edixit. §. j. ff. de iniu. Sol. Quãdo ciuilis[b] ꝛ criminalis cõpetit ad vindictã, tunc vna electa nõ poteſt redire ad aliã, vt ibi, ſed quando vna competit ad vindictã, alia proſequitur rem familiarem, tunc lex noſtra procedit. Sed cõtra hoc opp. ff. de publi. iudi. l. interdum. Solu. Hec eſt vera, licet vtraque poſſit intentari. tamen nõ ſimul, ſed poſt vnã intentatam, poteſt redire ad aliam.
3 Tria ergo habes † in ſumma colligere ex lege iſta, ꝛ ex iſta materia. Primo quod eſt in electione actoris quã eligat prius, ciuilem, an criminalem, vt hic, ꝙ eſt verum, preterquam in lege Corn. de ſica. ꝛ in actione iniuriarũ. Non enim debet pretor permittere vt prius proponatur actio iniuriarũ, per quam preiudicaretur legi Corn. de ſica. vt l. pretor edixit. §. j. ff. de iniu. ſecundum Iac. de Are. licet gl. ibi aliter intelligat. Item predicta ſunt vera, quando duo iudicia mouẽtur ab eodem, ſecus ſi vnum ab vno, aliud ab alio. Tunc enim non eſt locus electioni: ſed prefertur actio criminalis. Et iſta eſt materia l. fi. ſ. de ord. iu. Item predicta ſunt vera, quãdo criminalis ꝛ ciuilis preponuntur per ſe principaliter, ſecus ſi vna principaliter, alia incidenter, tunc iſta eſt materia. l. j. ꝛ ij. ſ. de ord. iu. ſ. de adul. l. quoniam ꝛ ad l. fla. de pla. l. preſes. Secundo habetis no-
4 tare ex l. iſta, ꝛ ex eo quod † dixi. ſ. in ſolutio. contrariorum, ꝙ ciuilis ꝛ criminalis nõ poteſt intentari ſimul ꝛ ſemel in eodem libello, quod intellige verum, quando vtrũqz petitur, per modum actionis principaliter intẽtate, ſed ſi aliquis accuſatur criminaliter, per iudicis officium petitur reſtitutio rei ex equitate poſſet hoc fieri, vt l. interdum. §. qui furem. ff. de fur. ꝛ l. iij. §. ſi dicantur. ff. fini reg.
5 Dixi plene in l. defuncto. §. j. ff. de pub. iud. † Tertio not. quod poſt intentatum vnum ex iſtis iudicijs, poteſt aliud intentari. Quod intellige verum, ſi primum iudicium ſit finitum abolitione, vel ſententia condemnatoria, ſed ſi eſſet finitum per ſententiam abſolutoriam, tũc fuit opi. inter Pla. ꝛ gl. noſtras. Dy. tamen in c. nullus pluribus. extra de re iur. li. vj. ꝛ idem omnes doc. moderni videtur diſtinguere, aut abſolutoria eſt lata ſuper facto, ꝛ parit exceptionem rei iud. in alio. Aut ſuper iure, ꝛ tunc ſecus. Quod dic vt pleniſſime iſtam materiam tractaui in l. ij. §. j. ff. vi bon. rapt.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Rem familiarem. Quando actio ciuilis deſcendens ex delicto dicatur proſequi rem familiarem ꝛ quando vindictam, per Bart. in l. v. ff. de iniur.

b ALEX. ¶ Solu. qñ ciuilis. Qñ actio ciuilis concurrat cum criminali. vide per Bart. in l. ij. circa princ. ff. vi bo. rap. ꝛ in l. pen. ff. de calum. ꝛ vide caſum no. in l. j. ſ. de iu. per Bal. vbi quid iuris ſi pars pena applicetur fiſco, ꝛ pars parti, an poſſit cumulari: per Sali. in l. ſi quis ad ſe fundum. ſ. ad l. Iul. de vi.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN